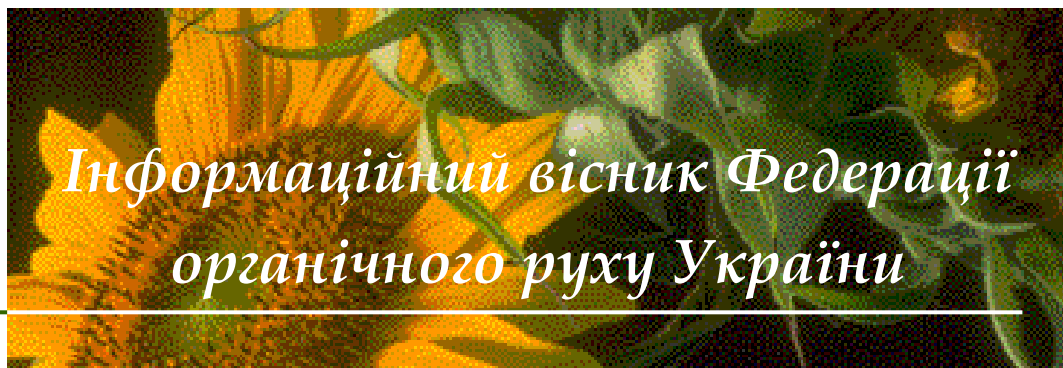

Січень, 2007

№02 (I-MMVII)

Шановні колеги!

Ми продовжуємо випуск нашого Інформаційного вісника. Перші відгуки свідчать про його необхідність та своєчасність. Сподіваємось, що завдяки вашим коментарям, запитанням та порадам, він стане ще більш насиченим та корисним!

З повагою та сподіванням на плідну співпрацю,

Є.В.Милованов та

Правління Федерації органічного руху України

У випуску:

Новини органічного руху України 1

Міжнародні новини органічного 3

Тема випуску: ПЕСТИЦИДИ 6

НОВИНИ ОРГАНІЧНОГО РУХУ УКРАЇНИ

Хмельниччина оголошує курс на органічне господарювання!

У вересні 2006 р. на Хмельниччині створена спілка учасників органічного агро-виробництва «Натур продукт», що ставить за мету сприяти розвитку ринку органічної продукції в Україні та світі. За участі спілки, місцева телерадіомовна компанія створила

три телепередачі про позитивний досвід використання технологій, сприяючих впровадженню органічного сільського господарства. За ініціативою Спілки в обласній Програмі розвитку агропромислового комплексу, затвердженій сесією Хмельницької обласної

ради 20 грудня 2006 р., «Органічне агро-виробництво» виділено як окрему галузь господарювання з передбаченням відповідного фінансування створення та функціонування інфраструктури органічного агро-виробництва.

Семінари, як добра прикмета для здорових овочів

20-22 вересня 2006 р. в Одесі спільними зусиллями ІТІ «Біотехніка» та ТОВ «Центр Біотехніка» (член Федерації) провели вже третій традиційний науково-практичний семінар по екологічно-безпечному вирощуванню овочевих та декоративних культур в закритому ґрунті на тему: "Комплексна біологізація тепличного рослинництва".

Участь в конференції при-

йняли вчені науково-дослідних інститутів України, Молдови, Росії, представники агрофірм «Гавриш», «Семко Юніор» (Росія), спеціалісти тепличних комбінатів з усіх регіонів України, фермери, спеціалісти з захисту рослин.

В ході семінару були обговорені основні досягнення та недоліки в організації технології біологізації теп-

личного овочівництва, досвід застосування та шляхи вдосконалення систем захисту рослин з застосуванням корисних організмів.

Представник Федерації органічного руху України виступив з доповіддю на тему можливостей вирощування та перспектив позиціонування на ринку органічних продуктів, особливо овочів, що викликало жвавий інтерес учасників.

За результатами роботи була прийнята Резолюція, в якій відмічено, що в останні роки зростають позитивні тенденції в розвитку технології біологізації тепличного овочівництва в Україні, в основу якої покладено унікальний спеціалізований комплекс мікробіопрепаратів і акариентомофагів. Проте, було відмічено, що для подальшого розвитку даних тенденцій слід реалізувати наступні заходи:

- розробити та прийняти державний стандарт України «Органічне тепличне рослинництво, сертифікація овочевої продукції за озна-

ками екологічної якості»;

- впровадити спрощений порядок реєстрації біологічних засобів захисту рослин на основі корисних природних організмів;

- відновити правовий статус біологічних препаратів, які були створені ще за часів СРСР і мали позитивну практику застосування та відгуки спеціалістів;

- відновити галузевий учбовий центр «Біометод»;

- забезпечити цільове формування пакету державних замовлень по вирішенню науково-технічних, науково-виробничних задач по розвитку комплексної біоло-

гізації землеробства.

В грудні 2006 р. в селах Воляне та Кам'янка– Дніпровська Запорізької області, за участі спеціалістів ТОВ „Центр Біотехніка”, відбулись чергові семінари для фермерів, що займаються вирощуванням ранньої овочевої продукції. Традиційні питання, що турбують овочівників: насіння, системи крапельного зрошення, комплексні добрива та стимулятори росту, технології біологічного захисту рослин. Особливу увагу викликали питання можливого вирощування органічної овочевої продукції.

Верховна Рада подовжила мораторій на продаж земель сільськогосподарського призначення ще на рік

Відповідно до Закону, до 1.01. 2008 р. забороняється

- 1) купівля-продаж земельних ділянок сільськогосподарського призначення державної й комунальної власності;

- 2) купівля-продаж або інший спосіб відчуження земельних ділянок, що перебувають у власності громадян і юридичних осіб, для ведення товарного сільськогосподарського виробництва, земельних ділянок, виділених у натурі (на міс-

цевості) власникам земельних часток (паїв) для ведення особистого селянського господарства, а також земельних часток (паїв), крім передачі їх у спадщину, обміну земельної ділянки на іншу земельну ділянку відповідно до закону й викупу) земельних ділянок для суспільних потреб.

Також забороняється внесення права на земельну частину у статутні фонди господарських товариств.

Купівля-продаж або інший спосіб відчуження земельних ділянок і земельних часток (паїв) вводиться з 1.01.2008 р. за умови набрання чинності законами України про державний земельний кадастр і про ринок земель. При цьому повинні бути визначені особливості обороти земель державної й комунальної власності й земель товарного агровиробництва.

З Тернопільщини вивозять і утилізують небезпечні для здоров'я пестициди

11 грудня виїзна бригада ТОВ «ЕЛГА» з міста Шостка Сумської області зібрала на Тернопільщині 2135 кг непридатних і заборонених для використання пестицидів. В селі Новосілки Підгаєцького району було зібрано 935 кг, а у селі Гукалівці Зборівського району 1200 кг пестицидів. Зібрані отрутохімікати буде утилізовано на

одному з підприємств Шостки Сумської області. Мешканці села Гукалівці Зборівського району у квітні 2005 р. вже мали проблеми зі старими, ще з часів СРСР, отрутохімікатами. Пестициди десятиріччями лежали у землі, а під час весняної повені потрапили у підземні води, а звідти – у криниці селян. Тоді в Гука-

лівцях залишилася питна вода лише в одній криниці на все село. Тоді працівники МНС відкопували отрутохімікати і проводили їх утилізацію. Зараз небезпечні для здоров'я пестициди у Гукалівцях, як і в багатьох інших регіонах України, продовжують знаходити.

МІЖНАРОДНІ НОВИНИ ОРГАНІЧНОГО РУХУ

Світовий ринок органічних продуктів досяг \$40 мільярдів

Органічний сектор, зростаючи найбільшими темпами в сфері харчової продукції, наблизився до рівня 40 мільярдів доларів США. При цьому, як стверджує Organic

Monitor, в більшості країн ЄС та США в минулому році відмічався дефіцит регулярного постачання органічних продуктів, особливо овочів (картоплі, мор-

кви, помідорів, і т.п.), фруктів, м'яса і молочних продуктів, що викликано зростаючою увагою споживачів до якості продуктів та власного здоров'я

Купуйте "зелені" ялинки!

Шведські вчені зробили порівняльні дослідження щодо енергозатрат на вирощування звичайної ялинки та виготовлення штучної. Результати свідчать, що кількість енергії, що витрачається на вирощування живої ялинки, за умови, що вона буде продана в тій же місцевості, де вирощена, в 5 разів менше, ніж на виготовлення штучної ялинки,

навіть якщо вона буде використуватись протягом 10 років. Прийняти рішення яку ялинку купувати буде легше, якщо прийняти до уваги, що більшість штучник ялинок виробляється із полівінілхлориду (ПВХ), що є небезпечною для здоров'я хімічною сполукою. Фермери, що вирощують ялинки акцентують увагу на тому, що ці дерева ростуть

на ґрунтах, які не придатні для сільськогосподарських культур. Один гектар, на якому вирощуються новорічні красуні може задовольнити потреби у кисні 45 людей. Кожного року десятки мільйонів дерев зрубують на продаж. Але найбільш екологічним є рішення купити дерево з землею та висадити після Різдва.

Нові дослідження ЄС показують високий рівень забруднення пестицидами

В листопаді 2006 р. Комісія ЄС опублікувала звіт щодо рівня забруднення продуктів пестицидами. Результати неприємно вражають: 61 % фруктів і овочів, що продаються в Німеччині, забруднені пестицидами. У 8 % фруктів, концентрація пестицидів перевищує рівні,

що дозволені законодавством. Ці факти можна порівняти з даними, які були отримані після дослідження в магазинах органічних продуктів, які вказали на відсутність залишків пестицидів. Вплив на здоров'я від послідовної дії декількох пестици-

дів є значною проблемою для конвенційної продукції. Так, згідно даних Звіту ЄС, більше 1/3 зразків містить залишки більше трьох пестицидів, а кожен п'ятий зразок містив вже більше п'яти різних пестицидів.

Відомий ресторан оштрафовано в Лондоні

Ресторан Julie's у Західному Лондоні, який відвідує безліч відомих особистостей, було звинувачено у продажі звичайного м'яса, в т.ч. курячого, як органічного. Загальна сума штрафу за обман споживачів склала більше £11,500. Менеджера було попереджено, що за умови повторного звинувачення за таких же обста-

вин, його чекає тюремне ув'язнення. Вважається, що це перший випадок, коли доведено, що в ресторан було оштрафовано за продаж неорганічного м'яса як органічного. До цього подібні звинувачення висувались лише до магазинів м'ясних виробів. Звинувачення обґрунтовувались лабораторними досліджен-

нями, що проводилися під час проведення аудиторської перевірки ресторану. Наступного року, набір для тестування м'яса буде видано державним інспекторам для визначення чи є м'ясо органічним. Тест визначить у м'ясі антибіотики, що заборонені у виробництві органічного м'яса.

61 % фруктів і овочів, що продаються в Німеччині, забруднені пестицидами.

Органічний епіцентр Софії

Спочатку Кібця займалась виключно видавничою діяльністю. Ідея створення ресторану з'явилася пізніше, як продовження інформаційної місії закладу: показати споживачам, що здорова їжа може бути смачною і елегантно сервована. Не заважаючи на той факт, що ресторан спеціалізується на вегетаріанській їжі, Кібця також пропонує страви виготовлені із органічного м'яса – домашньої птиці та риби. В ресторані бажали б щоб в ресторані використовували лише органічні продукти, але зараз це лише мрії. Од-

нак вже реалізовано один із принципів здорового способу життя – відвідувачі ресторану не палять. Ця практика ще не популярна в Болгарії, але принаймні робить ресторан затишним місцем для тих, хто цінує свіже повітря і приводить дітей на обід. Складним питанням залишається пошук постачальників органічних продуктів: не зважаючи на той факт, що в Болгарії існують сертифіковані органічні господарства, більша частина врожаю експортується. Ресторан працює лише з свіжими продуктами, тому

складно налагодити щоденне постачання продуктів з ферм, які знаходяться далеко від Софії. Але менеджери шукають вихід: імпортують кленовий сироп з Канади, що використовують як підсолоджувач для приготування десертів і солодких соусів, деякі культури, як амарант, дикий рис, імпортуються за потребою. Власники називають Кібця «рестораном майбутнього», визнаючи, що це було ризикованою ідеєю. Як видавництво надає інформацію читачам, так і через ресторани формується нова культура харчування 21 століття.

Виробництво органічної кисломолочної продукції в Болгарії

Поява в Болгарії «Біо Кісе-ло мляко» (органічного йогурту) схожа на маленьку революцію. Це сертифікований продукт, який пройшов ребрендинг, зараз добре виглядає, має високі смакові якості і добре продається! Одним із постачальників молока є господарство з села Добродан, що є найбільшою сертифікованою органічною фермою Болгарії. В господарстві 52 молочні корови і зараз ще 32 молодих корів. Іван, власник господарства, після трьох років конвен-

ційного фермерства, пройшов органічну сертифікацію в 2002 р. Тепер продавати молоко стало легше: плата поступає своєчасно. Наразі він заповнює документи на допомогу від ЄС, скаржачись, що було б легше, якби субсидії нараховувалися із розрахунку на корову, а не на гектар землі. Недалеко від села Добродан знаходиться село Белш. Ніколай, власник господарства займається виробництвом молока менше на 3 роки за Івана і має на 20 корів менше. В той же час господар очікує на збіль-

шення своєї ферми і планує придбати корів у Франції. Щодня молоко з цих двох ферм поступає до Врабево, де на маленькому сучасному виробництві, власником якого є Румен, молоко перетворюється на органічний йогурт. Дистриб'ютори кажуть, що сьогодні органічний йогурт вже займає 30% ринку йогуртів і цей відсоток зростає. Вони вірять, що в близькій перспективі більшість йогуртів, що продаються в Болгарії, буде органічним

Органічні споживачі витиснули з міста McDonald's

McDonald's закрився у невеличкому місті, відомому на протязі сотень років виробництвом місцевих здорових і якісних продуктів харчування. Згаданий заклад

швидкого харчування у місті Тавісток, Девон, Англія, просто не користувався попитом у місцевих жителів. Після семи років марних намагань досягти успіху

у місті, що славиться своїми закладами якісного харчування, McDonald's, не витримавши конкуренції, закрився у грудні 2006 р.

Другий конгрес у Загребі зібрав однодумців

В грудні 2006 р. за підтримки Президента Хорватії, спільними зусиллями Асоціації Terra Viva, Національним Інститутом аграрних технологій та Асоціацією органічних виробників Загребу, було проведено у Загребі вже другий національний конгрес. Основними темами обговорення були проблеми розвитку органіч-

ного виробництва в Хорватії, система органічної сертифікації, що вимагає спрощення, зелений туризм, бджільництво, вирощування фруктів і овочів, компостування, тощо.

Учасники відмітили як значний інтерес на ринку до органічної продукції, так і значний на неї попит, який на жаль, не отримав підтри-

мки державних органів. Проблемними питаннями залишаються методи виробництва та асортимент продукції. Станом на кінець 2006 р. у Хорватії працює 339 сертифікованих органічних господарств. Відвідувачі виставки мали змогу познайомитися з виробниками і скоштувати органічні продукти.

Розвиток ринку органічних продуктів у Польщі

Крайною року на минулорічній виставці органічних продуктів «БІОФАХ-2006» була Польща. Площі земель, зайнятих під виробництвом органічної продукції в цій країні продовжують зростати. Згідно даних ІФОАМ, кількість сертифікованих органічних ферм сягнула 3760, а площа земель перевищила 82730 га. порівняно з 2304 та 49928 га відповідно, в попередній період. При цьому лише 5% площ використовується

для виробництва фруктів та ягід, і менше 2% - для виробництва овочів.

У виробників свіжої органічної продукції існують певні складнощі з маркетингом власної продукції через незначні обсяги її виробництва і неможливість задовольнити вимоги супермаркетів та експортерів, що потребують стабільного та дуже великого обсягу продукції. Частка сертифікованих органічних продуктів на польському ринку ще дуже не-

велика. Велика частка цих продуктів пропонується безпосередньо від виробника, все більша частина – спеціалізованими торговими закладами (лише в 2006 р. було відкрито 10 органічних магазинів). Рівень заробітних плат у Польщі зростає і середній клас (молоді люди з доброю освітою) все частіше починають вимагати органічні фрукти та овочі.

Органічні базари

Туреччина.

Перший щотижневий органічний базар у Туреччині почав працювати у Стамбулі щосуботи з літа 2006 р. Біля 100 прилавків пропонують лише сертифіковану органічну продукцію за відносно дешевими цінами – лише на 20% вище за звичайну. Базар відвідують кожного разу близько 3,000 мешканців Турецької столиці і туристів. Дві мережі з продажу органічних продуктів Ecolife і City Farm наразі розробляють мережу органічних магази-

нів для мешканців 15 мільйонного метрополісу.

Другий базар органічних продуктів з 50 прилавками було відкрито в Бурсі у листопаді 2006 р. Він теж користувався популярністю, особливо напередодні новорічних свят.

Грузія.

Грузинська Асоціація «Елкана» 27-29 грудня 2006р. в центрі Тбілісі організувала щорічний новорічний ярмарок органічних продуктів. Жителі столиці мали чудову можливість з

рук безпосередніх виробників купити «чисту» продукцію для власного споживання. Згаданий захід має стати прикладом для наслідування і в Україні.

Тема випуску: ПЕСТИЦИДИ

За даними FAO у світі накопичено до 500 тисяч тон непридатних пестицидів. У тому числі у Польщі – до 60 тис т, в Україні – до 30 тис.т., в Африці – до 25 тис. т, у Росії – до 25 тис.т, у Беларусі – 1,5 тис т.

Пестициди (від лат. *pestis* – зараза і *caedere* – вбивати) – хімічні речовини різного ступеню токсичності, що застосовуються у сільському господарстві для захисту рослин і тварин від шкідливих організмів.

В світі налічується більше 1500 хімічних речовин, що використовуються у якості пестицидів. В Україні застосовується біля 220 з них як діючі речовини для хімічних засобів захисту рослин. За призначенням пестициди поділяють на декілька груп: для боротьби з бур'янами – гербіциди, з гризунами – родентициди, з комахами – інсектициди, із збудниками грибкових хвороб – фунгіциди, з бактеріями – бактерициди, з кліщами – акарициди, з нематодами – нематоциди, з молюсками – моллюскоциди.

Хімічно синтезовані пестициди вважаються найбільш вагомим фактором навколишнього середовища, які негативно впливають на довкілля та здоров'я людини не лише у процесі роботи з ними. Пестициди в організмі людей та тварин викликають різноманітні хронічні захворювання шлунково-кишкового тракту, особливо печінки та нирок, нервової системи (аж до виникнення паралічів), дерматити, розлади дихання гормональні та

ендокринні порушення. Особливо небезпечним вважається негативний вплив пестицидів на репродуктивну систему. Вони здатні спричинити порушення вагітності, імпотенцію та безпліддя.

У світі існують певні класифікації пестицидів за окремими показниками їх небезпеки. За ступенем токсичної дії пестициди поділяються на високотоксичні, середньотоксичні та малотоксичні.

В Україні діє гігієнічна класифікація пестицидів (ДСанПін 8.8.1002-98), яка об'єднує 21 показник їх небезпеки та враховує виявлені в експериментах на тваринах канцерогенні властивості препаратів та дані епідеміологічних досліджень. Згідно цієї класифікації, пестициди підрозділяються на 4 класи.

Провідними науковими установами токсикологічно-гігієнічного профілю України розроблено нову загальну токсикологічно-гігієнічну класифікацію пестицидів. Вона базується на концепції попереджувального санітарного нагляду та носить регламентаційний характер. Головним принципом цієї класифікації є систематизація та розподіл пестицидів за класами небезпеки на підґрунті оцінок ризиків їх репродуктивної токсичності.

Згідно цієї класифікації, найбільш токсичні для репродуктивної функції пестициди віднесено до першого класу небезпеки. Вони не повинні використовуватися у сільському госпо-

дарстві. Препарати другого класу можуть обмежено використовуватися за умов суворого дотримання регламентів їх використання. Пестициди третього та четвертого класів небезпечності дозволяється використовувати у відповідності з встановленими гігієнічними регламентами та санітарними нормами.

За оцінкою вчених Інституту екогігієни і токсикології імені Л.І. Медведя значна частина пестицидів (приблизно 67%) пестицидів, які використовують в Україні здатні здійснювати негативний вплив на репродуктивну функцію людей.

До особливої групи найбільш токсичних та небезпечних пестицидів, які заборонені до використання у більшості країн світу, в т.ч. і в Україні, входять 9 пестицидів, що віднесено до переліку стійких органічних забруднювачів (СОЗ) Стокгольмської конвенції про СОЗ: дихлордифенілтрихлоретан (ДДТ), діелдрин, алдрин, гептахлор, мірекс, токсафен, ендрин, хлордан, гексахлорбензол. Вони відносяться до різних класів хімічних сполук, але їх об'єднують чотири загальні властивості:

вони високотоксичні; вони стійкі до розкладання та зберігаються протягом багатьох років та десятиріч, доки на розпадаються з утворенням менш небезпечних форм; вони випаровуються та переносяться на великі відстані у повітрі та воді; вони акумулюються в жи-

рових тканинах. Деякі інші хлорорганічні пестициди також мають властивості СОЗ. Серед них – ліндан (гамма-гексахлорциклогексан), який використовувався для боротьби з різними видами комах з початку 1950-х років. Це відносно летучий і стійкий пестицид, що накопичується в жирових тканинах людини і тварин. Він може переміщуватися на великі відстані з повітрям, водою або опадами. У зв'язку з цими властивостями і з тим, що ліндан широко використовувався у всьому світі протягом більше 50 років, його можна знайти в компонентах навколишнього середовища майже будь-де на планеті – ліндан виявляли навіть у тих місцях, де він ніколи не використовувався, наприклад в Арктиці, що вказує на його перенос із глобальними повітряними потоками. Проведені в різних країнах дослідження

вказують і на глобальну присутність ліндану в тканинах людини. Багато країн заборонили застосування ліндану, а в тих країнах, де його застосування дозволено, на владу часто тиснуть з метою введення додаткових обмежень чи поступової відмови від його застосування. Використання ліндану заборонено і в Україні. Існує певний перелік пестицидів, заборонених до використання в сільському господарстві, які не можуть бути зареєстровані/перереєстровані в Україні.

Сільськогосподарська сировина та харчові продукти забруднюються пестицидами прямим шляхом під час обробки сільськогосподарських культур, тварин і птиці тощо. В організм людини пестициди потрапляють разом із рослинами, м'ясом, молоком тварин, яких кормили рослинами, що містили залишки пестицидів, рибою. Пестициди через

материнське молоко можуть потрапляти до організму немовляти.

Дослідження залишків пестицидів в харчових продуктах, які проводила організація Pesticide Action Network-UK у супермаркетах Великобританії у 2000 – 2001 рр. свідчать, що небезпечні речовини містять: 93% апельсинів і 100% лимонів, 43% всіх овочів і фруктів, 50% салату, 30% сухих сніданків, 52% картоплі, 78% яблук, 59% бананів, 100% шоколаду.

Слід зазначити, що в картоплі було знайдено алдикарб (темік) – високотоксичний пестицид, який було заборонено до використання як у колишньому СРСР, так і в Україні.

Практично у всьому шоколаді (крім органічного) було знайдено ліндан (гамма-гексахлорциклогексан), який використовується при вирощуванні какао-бобів.

Табл.1. Результати досліджень плодово-овочевої продукції в супермаркетах Великобританії, що проводились державними органами цієї країни у 1998-2001рр. (за матеріалами Working Towards a toxic free Future Toolkit Published by Women in Europe for a common Future Bunnik/Munich 2nd edition, June 2004)

Назва Продукту	% продуктів, що містив залишки пестицидів	% продуктів, що містив більше, ніж 1 пестицид	Приклад пестициду, знайденого в продукті
Цитрусові	100	96	Chlorpyrifos
Груші	70	35	Carbendazim
Селера	70	20	Vinclozolin
			Carbendazim
Морква	63	14	Aldicarb
Виноград	60	12	Vinclozolin
Картопля	49	17	Aldicarb
Яблука	46	18	Vinclozolin
			Carbendazim
Салат	45	26	Vinclozolin
			Carbendazim
Помідори	21	6	Vinclozolin
			Carbendazim
Капуста	11	4	Chlorpyrifos

Атразин - сексуальна революція у жаб

Атразин – один з гербіцидів, що широко використовується на полях багатьох країн світу з 1956 р. Ця хімічна сполука відноситься до класу тріазінових гербіцидів.

Ще в 2001 р. екологи зробили висновок: атразин не тільки забруднює навколишнє середовище, але й підвищує рівень агресивності у людини.

В 2001 р. у Франції було припинено використання

тріазінових пестицидів, в т.ч. і атразину та введено повну заборону на їх використання з 2003 р. Причиною - вміст залишків тріазинів у 50% проб поверхневих і ґрунтових вод. (При цьому гранично допустимі концентрації пестицидів у воді було перевищено практично у всіх регіонах Франції).

Експерименти вчених США на жабах довели, що атразин призводить до

перетворення чоловічого гормону на жіночий. У жаб-самців при цьому не змінюється стать, а виростають ще й жіночі органи. Ніяких даних про те, що атразин таким же чином може впливати на людину опубліковано не було. Але інформація про вплив атразину на жаб дає підстави допускати і про можливий негативний вплив на здоров'я людини.

РАДИМО ЗВЕРНУТИ УВАГУ:

Українське товариство Охорони птахів – партнер Федерації, видало наступні книги:

- **Сільське господарство та охорона природи. Посібник із практичного управління, відновлення та створення природних біотопів на сільгоспугіддях.** /Джон Ендрю і Майкл Рібейн, пер. з англ.: за загальною редакцією О.В.Дудкіна, О.М.Осадчої. – К.: 2006. – 288 с., іл. .
- **Вологі луки. Посібник з управління та відновлення.** Філ Бенстід та ін., пер. з англ.: за загальною редакцією О.В.Дудкіна, О.М.Осадчої. – К.:2005. – 128 с., іл. Посібник розраховано на природоохоронців, землеволодільців, землекористувачів, працівників державних установ, усіх, небайдужих до збереження вологих лук - цих цінних острівців біорізноманіття.

Згадані книги зацікавлені члени Федерації можуть отримати безкоштовно в офісі Федерації в м.Києві.

АНОНСИ

В січні 2007 р. ТОВ „Центр Біотехніка”, спільно з Дорадчою службою Тернопільської області, планує провести семінари по тематиці біологічного захисту рослин та органічному землеробству для фермерів Заліщинського та Борщівського районів.

При підготовці вісника були використані веб-сайти:

<http://biosafety.seu.ru/>, [Organic-Market.Info](http://www.organic-market.info/), www.ifoam.org, www.panda.org, www.foe.co.uk, http://ictv.ua, www.organicmonitor.com, www.organicconsumers.org, http://zik.com.ua, www.bnn-monitoring.de, http://ec.europa.eu, www.guardian.co.uk, www.timesonline.co.uk, <http://www.sofiaecho.com/>, www.aiab.it, <http://www.sofiaecho.com/>

Федерація органічного руху України

вул. Госпітальна, 12, оф.412,
м. Київ, 01001, Україна,
тел./факс: (044) 234-00-54
E-mail: ofu@organic.com.ua